

SZANSA NA ZJEDNOCZENIE

Ogólnopolski Związek Kręglarzy Rzeczypospolitej Polskiej (1938 – 1939)

Poprawa sytuacji gospodarczej kraju pod koniec lat trzydziestych wywołała zwiększoną aktywność istniejących związków kręglarskich i umożliwiła ich częstsze kontakty. Dzięki temu zrodziła się, od dawna kiełkująca w środowisku, myśl powołania jednego związku ogólnopolskiego, którego zadaniem byłoby: „...zrzeszenie wszystkich związków kręglarzy i uprawiających amatorski sport kręglarski i jego reprezentowanie wobec władz, społeczeństwa i innych działów sportu w kraju i za granicą”. Zakładano, że dla osiągnięcia tych celów Związek miałby, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa” „a) wydawać postanowienia ogólne i przepisy sposobu uprawiania sportu kręglarskiego na zasadach międzynarodowych tak w kraju, jak i za granicą, b) przedkładać władzom państwowym i społecznym wszelkie potrzebne wnioski, c) wyjednywać poparcie Państwa i Samorządu w formie subwencji, zniżek kolejowych i wszelkich ulg administracyjnych, d) rozszerzyć znaczenie sportu kręglarskiego wśród społeczeństwa, e) organizować zawody treningowe, międzyzwiązkowe, propagandowe i międzypaństwowe, na systemach gier na torach asfaltowych, parkietowych przy rozgrywkach o mistrzostwo Polski, począwszy od 1940r., opartych na regulaminach zatwierdzonych przez doroczne Walne Zebranie, f) popularyzować sport kręglarski przy pomocy prasy, wydawnictw i pokazów imprez kręglarskich”

Ustalenia powyższe znalazły się w przygotowanym statucie, którego egzemplarz odszukałem w Archiwum Państwowym w Poznaniu (UWP sygn.750), a które zaakceptowane zostały przez wszystkie działające w tym czasie związki kręglarskie. W wyniku tego kompromisu, a być może i dlatego, że kręglarze zdali sobie sprawę z malejącego zainteresowania społeczeństwa tym sportem, na zebraniu konstytucyjnym, które odbyło się dnia 8 maja 1938r. w Poznaniu, podczas trójmeczku Poznań – Bydgoszcz – Lwów, uczestniczące delegacje wszystkich czterech związków zgodnie uchwaliły statut i powołały Ogólnopolski Związek Kręglarzy Rzeczypospolitej Polskiej (w skrócie OPZK).

Na siedzibę władz, z której wyborem wstrzymano się do zarejestrowania Związku, wybrano miasto Poznań, czym podkreślono zasługi i wiodącą rolę działaczy w powołaniu Związku. Członkami założycielami byli czołowi działacze wszystkich związków: Władysław Brzozowski, Antoni Jasiak i Tomasz Ziętowski z Poznańskiego Związku Kręglarzy, Tadeusz Królikowski i Franciszek Kubarek z Polskiego Związku Kręglarskiego w Krakowie, Alfred Krasuski i Stanisław Zachara z Polskiego Związku Kręglarzy we Lwowie oraz reprezentanci kręglarstwa bydgoskiego Władysław Janicki i Bronisław Lipiński. Pomorski Związek Klubów Kręglarskich nie mógł być oficjalnie uznany za założyciela i reprezentowany jako stowarzyszenie ze względu na odmowę jego zarejestrowania. Zebranie konstytucyjne Związku odbyło się za przyzwoleniem Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 12 marca 1938r. o którą to zgodę wystąpiły wszystkie trzy związki.

W wyniku podjęcia uchwały o utworzeniu OPZK złożono do Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu podanie o rejestrację wraz z uchwalonym statutom. W dniu 28 listopada 1938r. Urząd Wojewódzki Poznański, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 09.lutego 1934r., zwrócił się do wszystkich urzędów wojewódzkich w Polsce o informację, czy na ich terenie nie zachodzą uzasadnione przeszkody dla „roziągnięcia działalności (Związku) na teren całej Rzeczypospolitej”.

W wyznaczonym terminie do dnia 20 grudnia 1938r. tylko dwa urzędy wojewódzkie: wołyński i lwowski nadesłały swą zgodę na piśmie. Przyjęto więc, że pozostałe urzędy wyraziły swój tzw. „akcept milczący”. Pismem poufnym z dnia 17 stycznia 1939r. Urząd

Wojewódzki Poznański przedłożył akta stowarzyszenia w Ministerstwie Spraw wewnętrznych wnioskując o zatwierdzenie rejestracji i określenie terenu działania. Ostateczna odpowiedź, na skutek wybuchu II wojny światowej nie nadeszła, tym niemniej zjednoczenie lokalnych związków było bardzo ważnym wydarzeniem w historii polskiego kręglarstwa i szkoda, że nie próbowano tuż po zakończeniu wojny próbować kontynuacji procesu rejestracji. W latach późniejszych stało się to wręcz niemożliwe.

Powołanie Związku wynikało z rosnącej świadomości kręglarzy polskich o potrzebie zjednoczenia się w jedną organizację wzorem innych państw i połączenia wysiłków dla rozwoju tego sportu. Sukcesem twórców statutu było stworzenie zarysu organizacji, która nie naruszając suwerenności żadnego ze związków, równocześnie stawała się reprezentantem interesów całego polskiego kręglarstwa, w obu uprawianych dyscyplinach kręglarskich, tak w kraju jak i za granicą. Ogólnopolski Związek Kręglarzy RP miał stać się oficjalną reprezentacją polskiego kręglarstwa i zastąpić nielegalnie przynależący do International Bowling Association – Poznański Związek Kręglarzy.

Statut zakładał, że członkiem OPZK RP może być każdy związek kręglarski zrzeszający kluby ze swego terenu działania i pełniący funkcję związku międzyokręgowego. Obligował zarządy związków do nadsyłania corocznych sprawozdań z działalności, opłacania składek, składania informacji o każdym nowoprzyjętym klubie itp., równocześnie nie ingerując zbyt głęboko w sprawy związku okręgowego.

Zakładano, że władze OPZK RP stanowiąc będą:

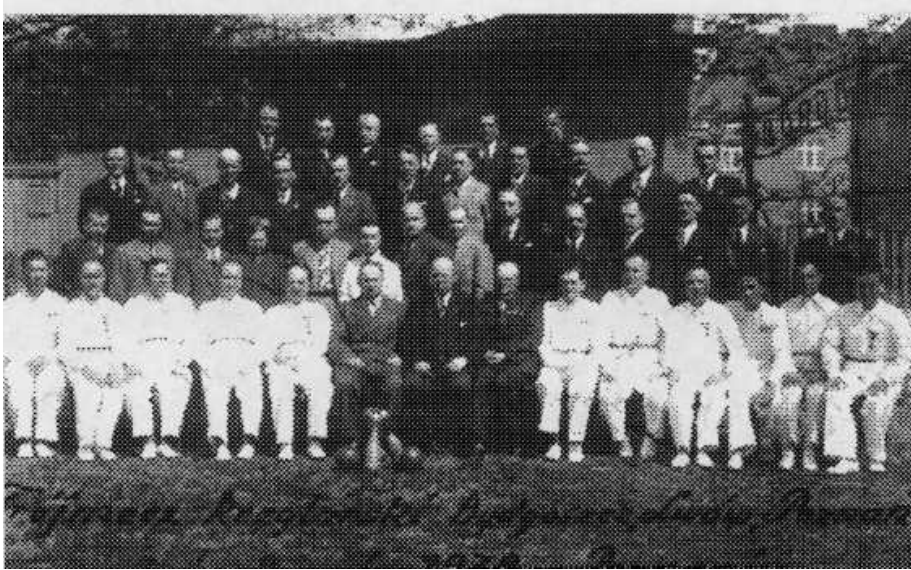
- Walne Zebranie OPZK RP, w którym każdy Związek mógł uczestniczyć z taką liczbą delegatów ile posiada w danym roku klubów biorących udział w mistrzostwach okręgu. Walne Zebranie miało wybierać władze Związku, ustalać budżet, dokonywać zmian w statucie, uchwalać regulaminy i kalendarze imprez centralnych oraz kontrolować władze wykonawcze,
- Zarząd OPZK RP, który miał składać się z prezesa wybieranego na okres trzech lat i dwóch wiceprezesów, sekretarza, skarbnika i dwóch kapitanów sportowych (dla asfaltu i parkietu) wybieranych na jeden rok. Do kompetencji zarządu należało wykonywanie uchwał Walnych Zebrań, kierowanie bieżącą działalnością związku, przygotowywanie kalendarzy i programów zawodów, przyjmowanie nowych członków, propagowanie i reprezentowanie kręglarstwa. Organem wykonawczym zarządu miało być etatowe biuro kierowane przez sekretarza w porozumieniu z prezesem,
- Komisja Rewizyjna OPZK RP, składająca się z trzech członków i dwóch zastępców, wybieranych na rok,
- Rada Honorowa OPZK RP, składająca się z trzech członków i dwóch zastępców, wybranych na okres trzech lat. Rada miała rozstrzygać spory wynikłe między związkami i zajmować się sprawami honorowymi.

Na czele każdego związku – członka OPZK RP miał stać zarząd wybrany przez członków klubów danego związku. Związki miały kierować się własnymi statutami, przy czym statut OPZK RP był wobec nich nadrzędny. Dochody OPZK RP miały tworzyć: składki związków, dochody z imprez urządzanych przez OPZK RP, subwencje i dary. W przypadku uchwały o likwidacji Związku, jego majątek miał przejść na rzecz Funduszu Obrony Narodowej.

Statut kreował Związek na organizację spójną, o trwałych podstawach organizacyjnych z dużą dozą tolerancji dla inicjatyw lokalnych. Dawał dobre podstawy pod budowę przyszłych struktur nowoczesnego sportu kręglarskiego w Polsce. Przewidywano w nim pierwsze oficjalne mistrzostwa Polski i start polskich kręglarzy w 1940r. na mistrzostwach świata w Helsinkach.

Powołanie Związku było wielkim sukcesem całego ówczesnego kręglarstwa zwłaszcza poznańskiego. Inicjatorami i twórcami oraz animatorami głównych poczynań dla powstania Związku byli: Władysław Brzozowski, Antoni Jasiak i Tomasz Ziętowski. Podkreślić również należy aktywność działaczy pozostałych związków z Bydgoszczy, Krakowa i Lwowa.

Droga do zjednoczenia całego polskiego ruchu kręglarskiego wreszcie stała się otworem, ale jego rozwój na długie lata zahamowała wojna światowa i jej skutki.
/CEGE/

Uczestnicy trójmeczku kręglarskiego Poznań – Bydgoszcz – Lwów w dniu 8.05.1938 r. w Poznaniu, podczas którego uchwalono powołanie Ogólnopolskiego Związku Kręglarzy Rzeczypospolitej Polskiej (OPZK).